

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 247.

V Ljubljani, v petek 26. oktobra 1888.

Letnik XVI.

Državni zbor.

Z Dunaja, 24. oktobra.

Pred sejo.

Kdor je šel danes okoli 9. ure popoldne mimo državnozbornske palače, videl je cele gručice ljudi, ki so se gnetli okoli stranskih vrat in z nekako nestrpljivostjo čakali, kdaj se odpró in jim dovolijo prosti vstop. Po mestu se je bila raznesla govorica, da nekateri prenapeteži snujejo neko demonstracijo zaradi novega justičnega ministra grofa Schönborna, ki nemškimi liberalcem ni čisto nič po volji, zato je bilo predsedništvo državnega zbora o pravem času poskrbelo, da bi bila policija precej v pričetku zadušila vsaktero demonstracijo. K sreči tega ni bilo treba, ker se je vse vršilo v najlepšem redu.

Baron Ziemialkovski pa levičarji.

Pred enajsto uro ste bili obe galeriji poslaniške dvorane skoraj natlačeni raznoterega ljudstva, med katerimi je bilo dokaj jako odličnih poslušalcev. Tudi bivši poljski minister baron Ziemialkovski je sedel v loži gospodske zbornice, ker je vsled svojega poklica v gospodsko zbornico zgubil mandat poslaniške zbornice. Dokler je bil še minister, je bil izmed vseh svojih tovarišev najpridnejši vdeleževalec državnozbornih sej, ker je dostikrat edini sedel na ministerskih sedežih in skoraj nikdar nobene seje ni zamudil. Državno-zbornsko življenje mu je postalo živa potreba kakor vsakdanji kruh, zato ni čuda, da je prišel na galerijo, ko v zbornico več ni smel. Zaradi njegovega odstopa se čudne reči govoré med poslanci. Pravijo, da je z levičarji snoval nekako zaroto zoper desnico državnega zbora od katere bi se bili imeli Poljaki ločiti in pridružiti se levici, ki bi bila vsled tega dobila večino v državnem zboru in podrla vlado. K sreči so prišli temu o pravem času na sled in prepričali se jako zvito osnovane nakane. Ne vem, je li to vse res ali ne; če pa pomislimo, kako liberalni listi na eni strani mačkine solze točijo za Ziemialkovskim, češ, da ž njim iz ministerstva izstopi edini zastopnik liberalnih načel, in kako strastno na drugi strani napadajo nova ministra, zlasti pa grofa Schönborna, bi skoraj verjeli, da so se naši levičarji že nadejali gotove zmage, in da se zaradi tega tako silno hudujejo, ker jim je to tako sramotno izpodletelo. Nikakor pa še niso zgubili poguma in videč, da jim je njih neodvisnost dozdej največ škodovala, prizadevajo si na vso moč, da bi se razne stranke zopet združile v en sam klub, ki bi bil po tem združenji najštevilnejši v celi zbornici. Toda ni dosti upanja, da bi se ta iskrena želja nekaterih zmernejših levičarjev spolnila, ker so si liberalne stranke v načelnih vprašanjih nasprotno. Napetneži z vso silo delajo za izstop liberalne stranke iz državnega zbora, treznejši pa vidijo, da bi bilo to liberalni stvari še bolj na škodo in da bi zgubili še več poslancev, ako bi vsled tega prišlo do razpusta državnega zbora in do novih volitev. V nekaterih dneh se bo pokazalo, katera izmed teh dveh strank je močnejša, in bodo li dotične obravnave imele kaj vspeha ali ne.

Nova ministra.

Ob polu dvanajstih predsednik dr. Smolka odpre sejo z naznanilom, da je cesarju v imenu zbornice čestital ob rojstnem dnevu in ob godu, in da so cesar za obe čestitki sporočili svojo zahvalo.

Na to se vzdigne grof Taaffe in poroča, da je minister Ziemialkovski vsled lastne želje odstopil, minister Pražak pa odložil vodstvo justičnega ministerstva, in da sta bila od cesarja imenovana grof Schönborn za justičnega ministra, vitez Zaleski pa za ministra sploh, ki ju predstavlja visoki zbornici. Ministra se poklonita, poslanci-znanci se jima pa približujejo od vseh strani ter ju pristrčno pozdravljajo. Samo levičarji se odmikajo in z nekakim srdom gledajo na ministerske sedeže, kakor da bi hoteli precej v prvi seji pokazati, da se pripravljajo za hude napade in boje. Le ministra Gautsch in Bacquehem sta našla nekoliko milosti v njihovih očeh in sta bila pozdravljena od posameznih poslancev.

Državni proračun za l. 1889.

Še predno so bile razglašene in razdeljene došle vloge, oglasi se denarni minister Dunajevski in zbornici izroči proračun za l. 1889., ki ga v obširnem govoru natančneje pojasnjuje. Poslanci so se rado vedno tlačili okoli njegove klopi ter so z veliko pazljivostjo poslušali njegova pojasnila: prej je bilo slišati, da bo primanjkovalo 8 milijonov goldinarjev, poslanci so bili torej veselo iznenađeni, ko je minister konečno sestavil glavne številke in zbornici naznanil, da ne bode primanjkovalo ničesa, ampak da se kaže celó mal preostanek. Dohodkov ali zaklade je namreč proračunjenih 538,515.245 gld., stroškov ali potrebščin pa 538,345.786 gld., torej bode preostajalo 169.459 gld. Ako se ta vspeh primerja s proračunom letošnjega leta, ki ima 21,375.360 primankljeja, je prihodnji proračun od letošnjega ugodnejši za 21,544.819 gld. Ta ugodni vspeh se je v prvi vrsti dosegel po zvikanju davka na žgane pi-jake in sladkor, ali kaže se, da so se tudi prihodki drugih davkov povikšali. Obširneje o proračunu nečem pisati, ker bode najbolje storili, ako objavite celi ministrov govor, v katerem najdete vsestransko pojasnilo jako jedrnato in razvidno sestavljeno. Levičarski listi se norčujejo iz finančnega ministra in iz njegovega proračuna, češ, da ni prav za prav ničesa dosegel, česar tudi kdo izmed njih na njegovem mestu ne bi bil mogel, in da je preostanek prav za prav le izmišljen, ali to je že stara navada naših liberalcev, da nikomur nič ne privoščijo in da sami vse najbolj umejo, kakor se je pokazalo nedavno tudi v kranjskem deželnem zboru, kjer je g. Dežman pri deželnem proračunu trdil, da so on in njegovi tovariši tudi mislili na žganjski davek in na konvertovanje zemljiško-odveznega dolga!

Novi in umrli poslanci.

Ko je minister Dunajevski z živahnim odobravanjem desnice končal svoj govor, naznani predsednik, da so prvokrat prišli v zbornico poslanci Eichhorn, Gasser, Janda, Serenyi in Sterneck, ki storé navadno obljubo. Mladočeški poslanec Janda pred sklepom seje v češkem jeziku naznanja, da se pridružuje izjavi čeških poslancev, ki so jo bili dali l. 1879. pri vstopu svojem v državni zbor.

Tudi se spominja predsednik poslancev, ki so se med počitnicami preselili v večnost in katerih je pet, namreč Greuter, Fischer, Izidor Zotta, Pickert in Millevoi. Poslanci v znamenje svojega sočutja vstanejo.

Predlogi in interpelacije.

Izmed predlogov, ki so bili danes izročeni, omenjam le vladne predloge, naj se ustanovijo porotne

sodnije za anarhistična hudodelstva razven na Dunaji, Dun. N. Mestu in Korneuburgu, še v Št. Politu, Gradcu in Celovcu.

Tudi brez interpelacij ni bilo. Poslanec Reicher vprašal je trgovinskega ministra zaradi varstva mark za avstrijske podložnike na Nemškem, dr. Bareuther pa je vprašal finančnega ministra, kako opravičuje ustavnost ministerske odredbe, s katero so bile povikšane cene smodkam.

Čestitka predsedniku dr. Smolki.

Pred prestopom na dnevni red oglasi se dr. Rieger in se spominja 40letnice predsednika dr. Smolke, ki je bil že l. 1848. izbran predsednikom državnemu zboru v Kromerizi. Le malo mōž še živi, ki so se vdeleževali tedanjega javnega življenja; med njimi se odlikuje dr. Smolka, ki je bil predsednik tedaj, in ki predseduje državnemu zboru tudi sedaj in vživa pri vseh strankah ne samo zaupanje in spoštovanje, ampak tudi ljubezen. „Visoko starost doseči, rekel je Rieger, je milost božja. Pa v mladih letih izvoljenemu biti za tako imenitno mesto, in to doseči tudi v poznejših letih, je zasluga. Za to je treba posebne nadarjenosti, kakoršno ima naš predsednik. Veliko let izvršuje svoj častni posel z modrostjo, vsestranskim znanjem, posebno marljivostjo, zlasti pa z izvrstno nepristranostjo in enako dobrohotnostjo do vseh strank te visoke zbornice. (Živahno odobravanje.) Ta redki slučaj zasluži, da g. predsedniku čestitamo ter ga zagotavljamo svojega posebnega spoštovanja, in kar še več velja, svoje ljubezni. (Živahno odobravanje.) Ne zamerite mi, sklepa dr. Rieger, da kot stari tovariš g. predsednika iz l. 1848. visoko zbornico prosim, naj gospodje v znamenje svojega posebnega spoštovanja in ljubezni vstanejo.“ Poslanci med živahnim odobravanjem in ploskanjem vstanejo.

Potem se oglasi dr. Plener ter se v imenu levice pridružuje čestitki, rekši, da je tudi leva stran skušala predsednikovo nepristranost in izvrstno vodstvo obravnav in da mu rada izreka svoje spoštovanje in splošnje simpatije. (Zopetno odobravanje in ploskanje.)

Močno ginen se g. predsednik zahvaljuje za čestiko, trdeč, da je le spolnoval svojo dolžnost, ako je pohvalno vodil razprave prvega državnega zbora; ako gospodje hvalijo njegovo sedanje poslovanje, mora reči, da bi bilo to nemogoče, ako bi ga dobrohotno ne podpirale in mu milostno prizanašale vse stranke. Zato se vsem poslancem zahvaljuje za čestitko, zagotavljajoč jim, da mu bo ostal današnji dan za kratki del življenja v najprijetnejšem spominu. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Z ozirom na vzvišeni duh, ki je navdajal poslance, dr. Dostal predlaga konec seje, ki ob 1/2. uri popoldne res tudi obvelja.

Prihodnja seja bo v petek; v torek pa se bo vršila volitev prvega podpredsednika; največ upa izvoljenim biti ima češki poslanec dr. Zeithammer.

Deželni zbor kranjski.

(Sedemnajsta seja, dne 22. oktobra.)

(Konec.)

Na vrsto je prišlo sedaj poročilo o zopetnem gradjenji deželnega gledišča. Poročevalec dr. Mošé pojasnjuje to zadevo, kazoč na dotično tiskano poročilo in v imenu finančnega odseka priporoča naslednje nasvete:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Zgradbo deželnega gledišča pričeti je brez odlašanja.

2. Gledišče naj se zgradi na primernem stavišču, katero prepušča v ta namen brezplačno občinski svet deželnega stolnega mesta.

3. Za zgradbene troške in za notranjo opravo določuje se kot najvišja svota znesek 190.000 gld.

4. Za zgradbeni zaklad je vporabljeni:

a) zavarovalnino, katera preostaja po izplačanju pogorele lože v starem gledišču zadevajoče svote;

b) skupilo, katero se strži pri dražbeni prodaji starega stavišča in pogorišča, katero pa se ne sme oddati izpod 20.000 gld.;

c) od mestne občine ljubljanske zagotovljeni donesek 15.000 gld.;

d) prebitke obstoječega glediškega zaklada.

5. V pokritje pomanjkljaja se deželnemu odboru naroča:

a) da nabira doneske pri prijateljih in dobrotnikih gledišča, posebno pri kranjski hranilnici in pri mestni občini ljubljanski;

b) da stopi v dogovor z glediškim društvom v Ljubljani, naj ono prepusti sredstva, katera so mu na razpolaganje, ter podpira nabiranje doneskov;

c) če bi bilo neobhodno potrebno, naj napravi finančno operacijo, bodisi s tem, da lože dá naprej v najem, bodisi s tem, da sklene posojilo do zneska 100.000 gld., katero bi se s 4% obrestovalo in v 40 letih iz glediškega zaklada amortizovalo ter eventualno zavarovalo na glediškem poslopiju.

6. Deželni odbor se pooblašča ter se mu za jedno naroča:

a) da prodá takoj stavišče in pogorišče starega gledišča dražbenim potom, toda ne za nižjo ceno nego za 20.000 gld.;

b) da izroči kupcu dovolitev izbrisa gleda na glediškem poslopiju zastavnopravno vknjiženih terjatev 15.000 gld. in 4000 gld. star. den.;

c) naj dá izdelati od strokovnjaka - tehnika načrt in proračun troškov novega gledališča, katerim je vzeti v podstavo najvišji znesek 190.000 gl., ter naj potem, ko jih je pregledal in odobril, nemudoma prične in izvrši zgradbo deželnega gledišča.

7. Z glediškim društvom v Ljubljani naj se prične dogovori zaradi določitve prihodnje letne podpore, katero bode dobival podjetnik nemških predstav, pri čem se je ozirati na eventualni najvišji donesek 3000 gld. iz deželnega in glediškega zaklada v ta namen.

8. Deželnemu odboru se naroča izprosi za sklepe pod št. 5 črka c), in pod št. 6 črki a) in b) Najvišje potrjenje.

9. Deželnemu odboru se naroča izplačati posestnikom lož, ki so se nahajale v pogorelem gledišču, zavarovalnino vsakemu po 300 gld. proti navadni pobotnici.

10. Ponudba glediškega društva *de praes.* 9. oktobra 1888, št. 124 se odkloni.

11. Mestni občini ljubljanski se izreka zahvala za njen donesek.

12. Vsi prejšnji, zgradbo gledišča zadevajoči sklepi so razveljavljeni, v kolikor nasprotujejo predstojnim sklepom.

Poslanec baron Švegelj je zagovarjal ponudbo glediškega društva (Theaterverein), ki hoče za zidanje preskrbeti 100.000 gld., ako dežela v ta namen daruje 100.000 gld. Toda za ta dar zahtevajo: 1. Popolno enakopravnost pri zidani in pozneje pri oskrbovanji in oddajanji gledišča. 2. Za 20 let donesek vseh lož. 3. Vsakoletno podporo nemškemu gledišču v znesku 3000 gld. Nasproti „Theaterverein“ milostno dovoljuje vsak mesec štiri slovenske predstave, dve ob nedeljah ali praznikih, dve pa ob delavnikih. Ako pomislimo, da bodo lože po trditvi omenjenega društva samega donšale 11.800 gld. na leto, dobil bi na ta način „Theaterverein“ v 20 letih čez 220.000 gld. in bi ne imel samo povrnjenih onih 100.000 gld., katere hoče poskrbeti za zidanje, ampak bi imel še lep dobiček. Zato je bilo baronu Švegelju res treba večkrat poudarjati, da zastopa deželne koristi, ker iz njegovega govora bi tega ne mogel nihče posneti, marveč z g. poročevalcem trditi, da je gosp. baron govoril v imenu nekoga, katerega ni bilo v zbornici.

Pri glasovanju so obveljali vsi gori omenjeni predlogi in razlegala se je živahna veselost po dvo-

rani, ko so veliki posestniki glasovali zoper 1. točko. Ko jo je deželni glavar prečital še enkrat, so si gospodje vendar-le mislili, da bi bilo jako čudno glasovati celo zoper zidanje gledišča, ter so se vzdignili s svojih sedežev. Za druge predloge so potem glasovali vsi razven barona Švegeljna, ki je ostal dosleden v svojem nasprotovanju. V zvezi s to rečjo potrjen je bil še računski zaključek glediškega zaklada za l. 1887., in proračun za l. 1889. Potrebščina znaša 904 gld., zaklada pa 4920 gld., torej se kaže presežek 4016 gld., ki se ima naložiti in porabiti za zidanje novega gledišča.

Po nasvetu poslanca Grassellija sklene ob 3/4 3. uro popoldne deželni glavar sejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. oktobra.

Notranje dežele.

Kar se ni poprej posrečilo nobeni vladi, to je doseglo *ministerstvo Taaffejevo*, kojemu so tolikrat očitali liberalci, da žene državo v pogin. Neprijetno so bili levičarji iznenadeni, ko je minister Dunajevski predložil proračun za bodoče leto brez deficita, marveč s prebitkom 169.459 gld. v ordinariji. Z velikim veseljem je sprejelo tudi celo cislitvansko prebivalstvo finančnega ministra obljubo, da bo vlada prihodnje leto znižala marsikatera pretežka bremena. Pa tudi desničarji smejo biti zadovoljni, kajti tudi oni so pošteno pripomogli k temu izvrstnemu vspehu.

Imenovanje *grofa Deyma* londonskim veleposlanikom je napravilo isti vtis, kakor ono grofa Schönborna. Pravijo, da je rekel Andrassy: „Deym je v diplomatsko prevedeni Schönborn.“ V klubu najskrajnejše leve se je izjavil odličen poslanec, da hoče dunajski dvor nadomestiti sedaj madjarske magnate s češkimi fevdalci. Škoda bi ne bila!

„W. Allg. Ztg.“ zatrjuje, da je *moravskim namestnikom* imenovan češki deželni odbornik baron Pfeill.

Grško-vzhodno-rumanski cerkveni shod v Sibiriji je sklenil, da bo dal vse cerkvene knjige z nova tiskati v latinici namesto dosedanje cirilice.

Vnanje države.

Predvčerajšnjim je sprejel *papež Leon XIII.* okrog tisoč neapolitanskih romarjev, koje je predstavil kardinal Sanfelice. Na prečitano adresno je odgovoril sv. Oče mej drugim: Italijani so povodom moje petdesetletnice pokazali, da so sovražniki sv. Stola lažnjivci, ker so hoteli preveriti svet, da je cela Italija protivna papeštvu. Ti ljudje hočejo ponižati Rim za priorostno prestolnico Italije, a ostalo bo večno mesto vedno kraljica in prestolnica katoliške cerkve, ker v njem vlada namestnik Kristusov, ki pozná svoje dolžnosti ter jih tudi nikedar ne bo opustil.

Srbski kralj Milan je naprosil metropolita Teodozija, naj loči njegov zakon z Natalijo iz lastne podeljene mu cerkvene moči brez konzistorija in sinode, to je proti cerkvenemu pravu. Udani mu metropolit je to tudi storil z znanim ukazom v srbskem uradnem listu. Ako pomislimo, da je celo Garašanin, nekdanji najboljši prijatelj Milanov, raje padel v kraljevo nemilost, nego da se je javno izrekel za ločitev, da je po mnogostranskih poročilih večina naroda na Natalijini strani, da je srbski narod tesno združen s svojo cerkvijo in da celo dunajski in budimpeštanski, Milanu naklonjeni listi naglašajo, da je treba še-le počakati, kakov vtis bo napravil ta dogodek v Srbiji, potem nam pač ni treba še posebej navajati, da je Milan s tem svojim korakom napel struno do najskrajnejše meje. V kratkem se bo že pokazalo, ali je kralj dobil ali zgubil predrzno igro.

Dunajski „Fremdenblatt“ je pred nekaterimi dnevi poročal o novem pomnoževanju *ruske* vojne v poljskih pokrajinah. To vojaško gibanje v ruskih mejnih krajih pa ni naperjeno zoper Avstrijo, marveč zoper Nemčijo, kar dokazuje najbolj pisava nemškega poluurnadnika „Post“, ki zatrjuje: „Iza petrograjskega sestanka so razmere med nemškimi in ruskim dvorom najboljše.“ Brez dejanskega vzroka ne bilo bi treba kaj takega naglašati. Iz Varšave se pa javlja, da so vse vesti o sedanjih ali bodočih vojaških premiščevanjih neosnovane; dotične za letošnje izdane naredbe vojnega ministerstva so že davnej izvršene.

Kakor znano, sprožil je bivši *nemški* cesar Friderik še kot prestolonaslednik misel, naj se izroči Alzaciji - Lorena nekdanjemu bolgarskemu knezu Aleksandru Battenberškemu. Ta načrt se ni izvršil, ker mu je bil Bismarck najodločnejši nasprotnik. Nedavno so se v Alzaciji - Loreni razširjali mej narod listi, v kojih se je Battenberžan vpadabljal kot knez, da celo kot kralj teh kronovin s krono na glavi. Tem povodom piše „Post“: Battenberški krogi še niso pozabili, da se je za Friderikove vlade v resnici razpravljalo vprašanje, ali naj se izroči Alzacija - Lorena knezu Aleksandru. Prijatelji njegovi pa ne vedo, da je bila ta stvar že v začetku le prazna sanjarija, ker nikdo ne more jamčiti za to, da bo princ Aleksander zvestejši nemškemu cesarju, nego je bil ruskemu carju.

Francoska revizijska komisija je predvčerajšnjim zaslišala Boulangerja. General se je izrekel za razpustitev zbornice in izvršilno moč, ki bi bila neodvisna, odgovorna pa samo nasproti celi državi. Skliče naj se ustavodelni zbor, in ta naj skrbi za sredstva, da se preprečijo samovladne nekane.

Belgijska protisuženjska družba živahno deluje, da bi se kolikor prej vresničil blagi namen, za koji je vsled želje sv. Očeta vnel srca kardinal Lavigerie v Franciji, Angliji in Belgiji. Dne 9. t. m. je izdala napominano družba navdušen poziv prebivalstva, v kojem pravi: „Z božjo močjo in podporo našega kralja, vladarja neodvisne Kongo-države, zibala se bo v kratkem na valovih jezera Tangajike ladija, koja so oborožili prosti belgijski državljani ter jej dali kot vojake svoje sinove. Tem potem izkoreninila se bo grozna šiba božja, nečloveško suženjstvo.“

Prvi *rumunski* volilni kolegij je včeraj volil 65 vladnih kandidatov in 4 liberalce; treba bo še 6 ožjih volitev.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartina, 23. oktobra. (Šeststoletnica)

Vsak narod, da vsaka občina in celo posamna družina doživi trenutkov več ali manj, katere praznuje veselo in slovesno in si je ohrani v blagem spominu.

Kako radostno počelo se je letošnje leto vsemu krščanstvu in vsemu prav omikanemu svetu radi petdesetletnice sv. Očeta; s kolikim ponosom nazivajo se vzlasti letos mnogojezični narodi širne naše domovine narode avstrijske, osobito rodovi slovanski in posebe narod slovenski. V vsakem listu po Slovenskem čitamo skoro dan na dan obširna poročila, ki nam opisujejo, kako povsod širem domovine tekmovalje drug z drugim praznujejo slavnost štiridesetletnice predrazega nam vladarja Frana Josipa I. A kljub tolikim smemo reči brezštevilnim izjavam in dokazom prave lojalnosti in pristnega čuta avstrijskega vendar ne jenjajo klevetniki naši sumničiti pred svetem dobri in zvesti naš narod. Pač žalostno!

Tudi pri nas praznovali smo slovesnost 40letnice vladarjeve, in sicer v 30. dan minólega meseca po vsporodu v „Slovenca“ priobčenem v občno zadovoljnost in burnim navdušenjem. Posebno pohvalno omeniti moram župana občine šmarijske, g. Vinka Ogorelca, kateri se je toliko žrtvoval in trudil, ne zmeneč se za mnoga pota in gmotne žrtve, da se je vse tako vgladno izvršilo. Žal, da se ni hotela tudi vdeležiti velika občina grosupeljska.

Razven slovesnosti povodom zlate maše sv. Očeta in štiridesetletnice cesarjeve praznovali smo letos župljani šmarijski še tudi drugo slavnost, slavnost, kakor le malokatera župnija na Kranjskem. Letošnje leto je za nas posebno imenitno, ker poteče 600 let, odkar je bila ustanovljena naša župnija. Večkrat, vzlasti zadnje leta čitamo, kako je ta ali ona manjša župnija praznovala svojo stoletnico; bi li mogla in smela tak redek in zgodovinsko imeniten dan prezreti velika in imenitna župnija naša, prezreti svojo ne sto-, temveč šeststoletnico?

Naš velezaslužni o. g. dekan-župnik sklenil je praznovati jo v dvojnem oziru in o dveh prilikah; v duševnem s sv. misijonom, kateri smo imeli početkom meseca septembra, in s posebno cerkveno slovesnostjo, katero smo praznovali minólo nedeljo, v praznik posvečevanja cerkvâ.

In ravno to slavnost hočemo malo opisati. Slovesno zvonjenje doma in pri vseh podružnicah, močno strel, mnogi kresovi po gričih in v ravnini in splošnja razsvetljava oznanjevalo in opozarjalo je že v soboto zvečer tudi sosedu na bližajoči se slovesni dan. V nedeljo ob 1/4 10. uro zbralo se je do 50 belooblečenih deklic v župnem dvorecu, od koder so se podali z duhovščino v procesiji v cerkev, kjer je preč. g. dekan blagoslovil prenovljena stranska oltarja in novopozlačeni tabernakelj. Po blagoslovljenji šli smo okoli cerkve v sprevodu.

Točno ob 10. uri bil je slavnostni govor, kateri je imel, kakor je potem tudi daroval slovesno sv. mašo z azistenco — tako tudi o 40letnici cesarjevi — preč. g. Toman, vpokojeni župnik. V obširnem temeljito sestavljenem govoru omenil je najprej in navel nekoliko zgodovinskih črtic, kar se jih je iz minólih vekov še ohranilo v arhivih. Nato govoril je o naukih resnih in veselih, katere vzbujajo današnja slavnost v srcu vernikov. Navdušenost, katera je navdajala in prešinjala slavnega govornika mej vsem govorom, vskipela je koncem takó, da se je moralo solziti marsikatero oko. Zato: Slava mu!

Po sveti maši zbrali smo se pri omizji gostoljubnega gospoda dekana, kjer je omenil gospod

dekan marsikaj zanimivega iz minolih časov župnijske kronike. Oficijelno napitnico napravil je z mladeniško navdušeno besedo častiti gospod dekan sv. Očetu Leonu XIII., presvetlemu cesarju Franu Josipu I. in g. knezoškofu Jakobu, — trem preslavnim jubilarom, — katera napitnica bila je vsprejeta navdušeno in odmevala v glasnih „slava“- in „živio“-klicih vdeležencev in mogočnem, mnogokrat odmevajočem strelu topičev. Glasile so se pozneje tudi še druge napitnice, a bolj zasebne.

In razšli smo se vsak na svoj dom z željo, da Vsegamogočni obvaruje tudi v bodočem veku naše potomce vsega zla na priprošnje mogočne naše priprošnjice, kraljice sv. rožnega venca.

Tako praznovali smo svojo 600letnico, pokazavši tudi pred svetom, — naj si tudi bolj skromno kakor drugod — prava krščanska čutila in prepričanje.

Iz Hotiča, 23. oktobra. (Trojna slovesnost.) V soboto popoldne 20. okt. oznanovale je zvonjenje in streljanje s topiči pri župnijski cerkvi sv. Helene v Hotiču, kakor tudi vihraječe zastave raz zvonik, da praznuje župnija prihodnji dan imenitno slovesnost.

Ravno ta dan ob 7. uri zvečer slišalo se je zopet zvonjenje in streljanje, bila je razsvetljena župnijska hiša in šola, bilo je prižiganje umetalnega ognja in z bližnjih gričev videli so se goreči kresovi.

Drugi dan v nedeljo 21. oktobra praznovali smo to trojno slovesnost: 1. 200letnico, odkar je bila tukajšnja cerkev sv. Helene posvečena, 2. 100letnico, odkar je bila poprej še podružnica za župnijsko cerkev povzdignena, in 3. 40letnico vladanja Nj. velečastva presvetlega cesarja. Tudi omenim, da so nam častiti gosp. M. Absec kaj lepo z lece pojasnili pomen slavnosti. Pri slovesni sv. maši pela se je tudi cesarska pesem in k sklepu „Te Deum“. Ta dan je minulo 200 let, ko so bile svetinje položene v veliki altar.

Iz Polja, 18. okt.* (Raznoterosti.) Minolo je že prav mnogo časa, odkar sem imel priložnost čitati zadnji dopis iz Polja. Ne vem, kaj je temu vzrok, ali so zarjavela vsa peresa dopisnikom v Polju, ali pa so se poskrili pred vročino po leti. Ako je slednje, upati je, da se sedaj probudé, saj „pasji dnevi“ so že davnej minoli.

O letini bi rad poročal. Ko bi pa vsako reč posebej oznanjal, narastel bi moj borni dopis na celo póló. Le ob kratkem. Poljski pridelki bili so bolj borni, le zelja imamo dovolj, ali v denar ga ni mōči spraviti. Enako je s sadjem, katero se prodaja po silno nizki ceni. Tako prištevali bodemo letošnjo letino nekako k srednjim.

Z jedno rečjo se mi je pa tudi pohvaliti mogoče, in to je, da se naša šolska mladina vede jako lepo na potu iz šole in v šolo. Primerilo se je, ko sem šel po opravkih proti Zalogu, da so me srečevali šolarji v šolo gredé, kateri so me pozdravljali jako uljudno, kar kmetiškega otroka ni tako lahko navaditi. Vsa čast zato našima vrlima učiteljema. Živa potreba je pa tudi, posebno tu pri nas, da bi se omika mnogo bolj razširila, nego se je do sedaj. Posebno premalo razširjeni so dobri časniki. Želeti bi bilo, da bi vsaj prijazni in vse hvale vredni „Domoljub“ našel pot v marsikatero hišo v naši fari. Gotovo bi ga rado bralo naše ljudstvo, posebno še, ker je po svoji nizki ceni jako priporočljiv vsaki hiši.

K.

*) Poročilo o svečanosti smo izpustili, ker je o tem poročal že drug dopis. Op. vred.

Učiteljska zborovanja.

Učiteljska zborovanja so bila letos pozno v jeseni; namen je bil zborovati takrat, ko boče sadna razstava, a ta nada se ni spopolnila, ker je bila razstava že prej dokončana. — V dan zborovanja 25. t. m. je bila ob 8. uri sv. maša v mestni fari pri sv. Jakobu. Lepo vbrano petje je poveljevalo sveto opravilo, pri katerem je bilo razven učiteljev tudi mnogo občinstva.

Ko se je v redutni dvorani postavno število udov sešlo, otvoril je zborovanje „Vdovskega učiteljskega društva“ predsednik milostni prošt dr. Jarc s prijaznim nagovorom. Potem je poročal tajnik o društvenem stanju. Število udov je 70. Umrl v preteklem letu ni nihče, a pristopil 1, M. R., nadučitelj, ki je že tudi plačal pristopnino in letnino za leto 1888. Podpiranih je bilo 12 vdov in sicer: Božič iz Idrije (80), Ivanetič (80), Simonič iz Radgon (80), Troses iz Rateč (80), Zupanec iz Šmartina pri Gornjem Gradu (100), Kavšek iz Vinice (100), Šot (80), Kuhar (100), Juh (80), Bernik (80), Šu-

šteršič (80), Hribar (100) gld. na leto. — Učitelji, umeščeni na Kranjskem, a pristopivši v druge kronovine se štejejo za prave ude. Razlika pri podpiranju izvira, od tod, ker so se pravila leta 1882. na korist vdovam premenila.

Sirot je bilo podpiranih 23, ki so: Božič 3 po 20 gl., Simonič 2 po 20 gl., Zupanec 4 po 20 gl., Kuhar 6 po 25 gl., Bernik 1 po 20 gl., Hribar 6 po 25 gl., Kuček 1 po 20 gl. na leto.

Z letnino na dolgu je 10 učiteljev za eno leto, eni tudi za več let. Med njimi so tudi taki učitelji, ki društvo le podpirajo, ker so namreč precej ob ustanovi društva leta 1861. pristopili in nimajo nikogar, ki bi imel pravico do podpore.

Zbor sklene: Starejši udje naj se uljudno vprašajo, hočejo li ostati pri društvu; drugim mlajšim naj pa se obrok za vplačevanje dovoli; ako se dovoljenega obroka ne držé, ne hajo biti udje, sploh naj se strogo po pravilih ravna. Tajnik poroča dalje: Gosp. K. G. je pristopil leta 1876. — Na pristopnini in letnini je na dolgu 56 gl. Ako pa pristopi na novo, vplača le 45 gl. Pred kratkim je poslal zopet 6 gl. Vprašanje je, kaj s temi 6 gl.? Na pismeno vprašanje ni bilo odgovora. Zbor sklene: G. K. faktično ni več ud „Vdovskemu društvu“, tudi v imeniku se ne tiska več. Vplačana svota pripada društvu; a 6 gld. poslanih 28. sept. t. l. so mu na razpolaganje; ako hoče zopet pristopiti, ravnalo se bo z njim, kakor z onim, ki na novo pristopi po § 3., 4. in 12. dr. pr. od leta 1882.

Blagajnik poroča: Račun l. 1887. so pregledali gg.: Belar, Kovšca in Žumer in našli so, da ima gotovine biti še 164 gl., a ne 134 gl., kakor se je glasilo poročilo l. l. — Premoženja je torej v obligacijah 45.150 gld. mimo lanskih 44.550 gld. ter je prirastlo za 600 gld. „nominalne“ vrednosti. V dolžnih pismih pri svojih udih, v hranilnici in v gotovini je sedaj 2081 gl. 5 kr. Premoženja vsega skupaj je 47.231 gld. mimo lanskih 45.521 gld. 26 kr. Letos je v privatnih dolžnih pismih 100 gl. več, zato so se obligacije le za 600 pomnožile, l. l. za 800 gld. — Upniki tudi obresti ne plačujejo vsi v redu.

Pridejo potem v pretres posamezne številke društvenega računa. Prihodkov je bilo 2890 gld. 51 kr., a stroškov 2477 gld. Odštevisi in prištevisi računski ostanek in primanjkljaj, ostane v blagajnici s klepom računa 1. septembra t. l. 235 gld. 47 kr. Pregledovalci računov se volijo gg.: Belar, Adamič in Žumer.

Na dnevnem redu so prošnje za izredno podporo. Lucija Šot, hči pokojnega Jakoba Šota, prosi podpore v denarjih. Prošnja se priporočuje izročita dobrodelnemu odseku „Slovenskega učiteljskega društva“ v proslavo štiridesetletnice presvetlega vladarja. Isto tako se ukrene s prošnjo učiteljske vdove J. Jerom, s pristavkom, da se bode odbor „Vdovskega društva“ pri neugodnih okoliščinah na njo ozrl.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Slavnostni koncert.) ki ga je včeraj priredilo „Slovensko učiteljsko društvo“ v redutni dvorani, bil je sijajen ter dela čast slovenskemu učiteljstvu in izbornemu skladatelju in pevovodji g. A. Nedvčdu. Zbore je peló okoli 100 učiteljev, učiteljic in kandidatij. Vse točke lepega programa izvale so pri občinstvu burno pohvalo. Bili so navzoči g. deželni predsednik baron Winkler, FML. vitez Keil in mnogo odlične gospóde. Obširnejše poročilo jutri.

(Nadvojvoda Albreht) daroval je za sirotišnico v Kočevji 100 gld.

(Imenovanje.) Naš rojak, g. dr. Ignacij Klemenčič imenovan je od Nj. Veličanstva, kakor razglašá včerajšnja „Wiener Ztg.“, po Najvišjem sklepu z dné 17. t. m. za izvanrednega profesorja fizike na vseučilišči v Gradci.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Vsled prošnje družbenega vodstva je prečastiti škofijski ordinarijat v Trstu dné 19. oktobra imenoval č. g. Bernarda Severja, mestnega kapelana pri sv. Jakobu, veroučiteljem na slovenski šoli družbe sv. Cirila in Metoda. — Društveni „Vestnik“ II. je že razposlan že vsem podružničnim načelništvom za razdelitev mej častite družbenike. Ako bi ga katero slavnih načelništev ne bilo v redu prejelo, naj se blagovoljno zglaší pri vodstvu, pri katerem se dobiva tudi spomeniški spis: „Franc Jožef I., cesar avstrijski“. Izvod po 15 kr., 100 iztisov po 12 for. Kupi se tudi lahko po vseh bukvarnah.

(„Sokol“) priredi jutri zvečer ob 8. uri v steklenem salonu gosp. Ferlinca „pri zvezdi“ prvi letošnji „Jour fix“. Na programu so govor, petje in humoristično berilo, katero je poslal častni član društva g. Davorin Trstenjak.

(Nagrobni spomenik msgr. Andr. Einspielerju), ki ga je postavila nepozabnemu rodoljubu družba sv. Mohora na šentrupeškem pokopališči, je nekda jako lep. Visok je 3½ metra, širok 1½ metra v grškem slogu od kraškega marmorja. Dva korintska stebra nosita streho s krščanskimi znamenji. Vsi okrasni vdeleni so v kamen. Častitljivo vzdiguje se spomenik nad gomilo. Z zlatimi črkami je v slovenskem jeziku vsekán psalm III., vrsta 7.

(Umrla) je gospa soproga dr. J. Weingerla. zdravnika v Krapinskih Toplicah, rojena Potočinova. Sprevod bo jutri z Zidanega Mosta.

(Nesreča.) Iz Košane se nam poroča: Dné 25. t. m. pal je krovce J. Bobek s strehe na Kalu. Umrl je še isti dan.

(V katoliško cerkev) vstopila je zadnja nedeljo Julijana Škrilec v Ljutomeru. Bila je luteranske vere in stanuje pri J. Karbi, posestniku na Krapji.

(Na Nanosu) našli so dné 18. t. m. v takozvani „Petelinovi bajti“ truplo 35letnega Fr. Žgurja iz Podrage. Slaboumni Žgur je po mrlškem ugledu umrl pred tremi tedni vsled lakote in mraza.

(C. kr. šola za babice v Ljubljani.) Na prošnjo objavimo naslednje vrstice: Na c. k. šoli za babice poučuje se vsako leto v dveh tečajih po 5 mesecev, in sicer v zimskem tečaju s slovenskim in poletenskim tečaju z nemškim učnim jezikom. Obiskovalkam te šole odločeno je vsako leto 12 državnih ustanov, à 52 gld. 50 kr.: 10 za slovenske in 2 za nemške kandidatije. Če se pomisli, da se oglasi od početka šole pa do sedaj vsako leto razven učenk z ustanovami povprečno še 2—6 kandidatij, obiskuje napominano šolo pozimi povprečno krog 16, kakor tudi v tem tečaju, po leti največ 6 učenk. To je pač nerazmerno število: 16:6, če pomislimo, da si število porodov v bolnišnici v petih mesecih (navadno krog 80) precej jednako ostane. Če se 6 ali 16 učenk praktično uri pri 80 porodih, je velikansk razloček. Za prve je to število zadostno, za zadnje gotovo premajhno. Kako pa temu opomoči? Tako, da bi se vsprejelo v vsak tečaj samo 6 kandidatij z ustanovami in da bi bili trije tečaji zapored slovenski, četrti pa nemški. Ta prememba bi bila le stvari sami na korist, ker bi se namreč po nasvetovani razdelitvi kandidatije veliko bolje in laže praktično izurile: obiskovalo bi namreč vsak tečaj 8—10 učenk, in to število bi bilo tudi primerno porodom v porodišnici. Vemo sicer, da se je ta premenitev na imenovani šoli od merodajne strani že nasvetovala, do sedaj sicer brez uspeha; vendar naj je pa pametna misel z novega priporočena odločujočim krogom.

(Vabilo) na društveno besedo, ki jo priredi narodna čitalnica ljubljanska v nedeljo dné 28. oktobra v društveni dvorani. — Vspored: 1. Tovačovsky: „Roža“; moški zbor s čveterosplovom pojó gg.: Bučar, Pelan, Pucihar in Paternoster. 2. Baumbach-Funtek: „Prizor iz Zlatoroga“; deklamuje gospica M. Vernikova. 3. K. Bendl: „Oj draga moja lahko noč!“ moški čveterosplov, pojó gg.: Přibil, Štamear, Pucihar in Paternoster. 4. Dr. B. Ipavice: a) „Želje“, b) „Tak si lepa“, c) „Sred vasi“; poje mešani zbor. 5. Wieniawski: a) „Legenda“, b) Mazurka („Seljanka“), igra na goslih g. Vit. Moser, na glasoviru spremlja g. vitez Ohm-Janušovski. 6. Kreutzer: Trospjev iz opere: „Prenočišče v Granadi“; sopran gđč. Daneševa, tenor gosp. Razingar in bariton gospod Pianekci. 7. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi“; moški zbor s čveterosplovom, pojó gg.: Přibil, Štamear, Pucihar in Paternoster. — Začetek ob poluosmi uri zvečer. — Pristop je dovoljen izključljivo le čč. p. n. društvnikom. Odbor.

(25.000 gld.) je glavni dobiček loterije jubilejne razstave. Kakor izvemo, bodo srečke v kratkem razprodane. Čitatelje opozarjamo, da bo srečkanje že dne 31. oktobra.

Telegrami.

Dunaj, 26. oktobra. Zbornica poslancev: Vlada predloži postavni načrt o pomnožitvi državnih železnic, za kar zahteva 4.625.000 gl., in postavni načrt, s kojim se odkazuje iz državnih sredstev letnih 500.000 gl. melioracijskemu zakladu do l. 1904. Mauthner in

tovariši interpelujejo zaradi enakomernega postopanja gledé denaturovanja žganja v obeh državnih polovicah. Weitlof in tovariši interpelujejo zaradi prepovedi črno-rudeče-zlatih barv, Füss in tovariši interpelujejo povodom zaplembe nekega lista v Opavi pravosodnjega ministra, ali ne bi hotel uvesti prostejše prakse pri izvrševanju tiskovnih predpisov.

Pariz, 26. oktobra. Pri včerajšnji predstavi v gledišči „Lyrique“ bil je navzoč Boulanger z družino. Med prestankom je navstal hrup, ker boulangisti niso mogli prirediti izjave zaradi žvižganja nasprotnikov. Koncem predstave se je vrišč ponovil, pri tem je nekdo celó streljal. Več oseb je redarstvo zgrabilo, a jih pozneje zopet izpustilo.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	743.9	2.0	sl. svzh.	oblačno	
25. 2. u. pop.	742.8	12.4	sl. jzap.	del. oblač.	0.00
9. u. zveč.	744.5	4.2	"	jasno	

Srednja temperatura 6.2° C., za 3.2° pod normalno.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 20 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	82 " 60 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 95 "
Akcije avstr.-ogerske banke	873 " — "
Kreditne akcije	313 " 50 "
London	121 " 45 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 63 "
Cesarski cekini	5 " 77 "
Nemške marke	59 " 50 "

Za drobno prodajo

mojih izdelkov, kot:

voščenih sveč, voščenege blaga in mila (žajfe)

otvoril sem na Stolnem trgu št. 22

zalogo,

katero s tem prijaznemu obisku priporočam p. n. občinstvu.

Pavel Seemann.
Ljubljana.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nižje cení.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Tuji.

23. oktobra.

Pri Matcu: Priborski, potovalec, z Dunaja. — Freudenthal, inženir, z Dunaja. — Fr. Thomas, e. kr. stotnik, iz Grada. — Poženel, posestnik, iz Bistrice. — Gerstendorfer, Polak, Wellenn in Winter, trgovci, z Dunaja. — pl. Hulberg, generalmajor, s soprogo, z Dunaja. — pl. Regnard, e. kr. dvorni svetnik, iz Trsta.

Pri Stonu: E. Littke, častnik v pokoji, z Ogerskega. — Val. Kolenec iz Čemšenika. — Haimal, s soprogo, iz Reke. — Ladstätter iz Inomosta. — W. Hardi, inženir, s soprogo, z Dunaja.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj. bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popolno pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzoreci blaga resnim kupcem franko na razpologo. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratten) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki cení.

ILUSTROVAN

NARODNI KOLEDAR

za leto 1889.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiti je v „Narodni tiskarni“, v bukvarni J. Giontini-ja in pri J. Gerber-ji. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Vsebina: Popoln kalendar, koledar, kateremu so pridejana tudi slovanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vladarji evropski. Splošnje določbe e. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolkov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Štiridesetletnica vladanja cesarja Franca Josipa I. Naši zaslužni možje. Božja pota Slovencev. Na sveti večer. Smešnice. — Naznanila.

(3)

Prostovoljna dražba!

Dne 5. novembra t. l. prodajal se bode parceloma tudi pod nastavljenó ceno po sodnijskem potu v Količevem iz zapuščine Jakoba Kočevarja miln v Količevem št. 22 pri Kamniku, z izvrstno vodno silo, tudi v druge industrijelne namene pripraven, hiša in poslopja z „fundus instructus“-om vred, po klicani cení 11.599 gl. 15 kr., dalje njive, travniki in gozdi. — Ara (vadium) 10% nastavljené cene. — Tretjina kupnine plačati je v 14 dneh, ostalo v dveh mesecih. — Nadaljnji pogoji poizvedó se pri okrajni sodniži na Brdu. Dne 7. novembra bode dražba premiñnih rečij.

(4)

Žrebanje prihodnjo sredo!

Srečke obrtne razstave,
prirejene v proslavo cesarske svečanosti, samó 50 kr.

Glavni dobitek 25.000 gl.

Srečke dobivajo se v Ljubljani pri

J. C. MAYER-JU.

(19)